

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол № 6 від "09" січня 2020 р.
Зав. кафедри _____ проф. Ситник Н.С

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ОСНОВИ ВЕДЕННЯ ВЛАСНОГО ТА СІМЕЙНОГО
БЮДЖЕТУ”

Дисципліна вільного вибору студента

Цикл загальної
(гуманітарної та соціально-економічної) підготовки

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

Укладачі:
Західна О.Р., к.е.н., доцент
Смолінська С.Д., к.е.н., доцент

ЛЬВІВ 2020

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

ТЕМА: “ Сімейний бюджет: сутність, поняття, види, функції”

Методичні вказівки до вивчення теми.

В даний час проблема вивчення формування і витрачання сімейного бюджету стає особливо актуальною, оскільки сімейний бюджет є невід'ємною частиною бюджету держави. Він є основою добробуту всієї держави і відображає рівень розвитку економіки.

Основне завдання при складанні бюджету сім'ї — правильно розподілити очікувані доходи за майбутній період по різних видатковими статтями: обов'язкові рахунки і витрати, продукти, одяг, транспорт, розваги, інвестиції і т.п.

Мета складання сімейного бюджету — контроль над фінансовим становищем сім'ї, досягнення поставлених фінансових цілей (квартира, машина, освіту дітей, пенсія, відпочинок), зменшення незапланованих і непотрібних витрат, усвідомлене планування майбутніх покупок, формування внутрішньої фінансової дисципліни.

Традиційно виділяють три види сімейного бюджету: спільний, спільно - роздільний (пайова участь) і роздільний. Кожен з них має свої переваги і недоліки, і лише самі члени можуть вибрати, який варіант їм більше підходить.

Функції сімейного бюджету: збалансований розподіл доходів і витрат, планування, аналіз, обмежувальна, контрольна, регулююча.

Планування сімейного бюджету - це прогнозування змін доходів і витрат сім'ї на майбутній період, визначення організаційно-економічних і фінансових заходів щодо збалансованості доходів і витрат, отримання та ефективного використання сімейних накопичень.

Планування сімейного бюджету здійснюється в наступному порядку:

- Прогнозування доходів сім'ї;
- Прогнозування витрат сім'ї;
- Зіставлення майбутніх доходів і витрат, їх балансування і регулювання за допомогою пошуку додаткових джерел доходів і визначення заходів щодо скорочення витрат сім'ї;
- Визначення і розподіл очікуваних сімейних накопичень.

Для вивчення цієї теми студенти повинні самостійно опрацювати такі питання:

1. Шляхи економії бюджету сім'ї.
2. Сімейний бюджет як спосіб примноження та контролю за фінансами.
3. Основні помилки при веденні сімейного бюджету.
4. Сімейний бюджет та шість його складових.

Питання для самоконтролю:

1. Яка мета складання сімейного бюджету?
2. Що означає поняття «сімейний бюджет»?
3. Назвіть та коротко охарактеризуйте види сімейного бюджету.
4. Проаналізуйте функції сімейного бюджету.
5. Чим важливе, на вашу думку, планування сімейного бюджету?
6. Перечисліть основні переваги планування сімейного бюджету.
7. Назвіть методи економії сімейного бюджету та проаналізуйте їх позитивні та негативні сторони.

Тестові завдання:

1. Сімейний бюджет – це :

А) це план регулювання грошових доходів і витрат сім'ї, що складається зазвичай на місячний строк у вигляді таблиці, баланс сімейних доходів і витрат;

Б) план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду

2. Метою складання сімейного бюджету є:

А) формування та використання централізованого фонду грошових ресурсів для задоволення суспільних потреб;

Б) підтримання сприятливого соціального становища у державі;

В) контроль над фінансовим становищем сім'ї, досягнення поставлених фінансових цілей, зменшення незапланованих і непотрібних витрат, усвідомлене планування майбутніх покупок, формування внутрішньої фінансової дисципліни;

Г) забезпечення держави таким обсягом бюджетних ресурсів, який вона потребує для повноцінного виконання своїх функцій.

3. Доходи сім'ї поділяють на:

А) періодичні, постійні і тимчасові

Б) постійні, тимчасові й одноразові

В) одноразові, багаторазові, постійні

Г) періодичні, одноразові та багаторазові

4. Видатки сімейного бюджету поділяють на:

А) первинні і вторинні

Б) одноразові та багаторазові

В) тимчасові і постійні

Г)спільні та роздільні

5.До вторинних видатків відносять:

А)заощадження, купівля предметів розкоші, автомобілів, будинків

Б)купівля продуктів харчування, одягу, взуття, плату за житло і комунальні послуги

В) сплата податків задля загального добробуту, купівля предметів розкоші, власних будинків

Г) видатки на забезпечення фізіологічних потреб людини, сплата податків задля загального добробуту, заощадження

6.До первинних видатків відносять:

А) заощадження, купівля предметів розкоші, автомобілів, будинків

Б)купівля продуктів харчування, одягу, взуття, плату за житло і комунальні послуги

В) сплата податків задля загального добробуту, купівля предметів розкоші, власних будинків

Г) видатки на забезпечення фізіологічних потреб людини, сплата податків задля загального добробуту, заощадження

7.Традиційні види сімейного бюджету:

А) індивідуальний та колективний;

Б) спільний та роздільний;

В) роздільний, спільний та індивідуальний;

Г) спільний, спільно – роздільний і роздільний.

8.Роздільний бюджет можна охарактеризувати:

А) доходи подружжя складаються у спільну скарбничку, розподіл фінансів відбувається за участю всіх членів сім'ї;

Б) і чоловік, і дружина розпоряджаються своїми доходами за власним розсудом;

В) відбувається розрахунок сімейних доходів за місяць, потім із загальної суми вичитуються витрати, а сума, що залишається ділиться навпіл;

Г)доходи та видатки подружжя відокремлюються від доходів та видатків інших членів сім'ї.

9.До функцій сімейного бюджету належать:

А) планування, контролю, заощадження, оперативна;

Б) регулююча, підтримання сімейного порядку, збалансований розподіл доходів і витрат;

В) стимулююча; регулююча, контрольна, обмежувальна;

Г) збалансований розподіл доходів і витрат, планування, аналіз, обмежувальна, контрольна, регулююча

10. Що належить до кількісних факторів формування сімейного бюджету?

А) віковий склад сім'ї;

Б) розмір заробітної плати, додаткові джерела доходу, в тому числі дохід від акцій, за відсотки іншими цінними паперами, дохід від ренти, оренди, продаж майна;

В) кількість членів сім'ї;

Г) загальна стаття витрат.

11. Планування сімейного бюджету – це:

А) процес передбачення майбутнього стану предмета чи явища на основі аналізу його минулого і сучасного, систематично оцінювана інформація про якісні й кількісні характеристики розвитку обраного предмета чи явища в перспективі.;

Б) прогнозування змін доходів і витрат сім'ї на майбутній період, визначення організаційно-економічних і фінансових заходів щодо збалансованості доходів і витрат, отримання та ефективного використання сімейних накопичень.

В) співвідношення між доходами та витратами економічного суб'єкта, баланс його грошових коштів, що характеризує їх надходження або витрачання протягом певного періоду, частіше всього одного року

Г) процес аналізу видатків сімейного бюджету, результат якого спрямовується на виокремлення суми коштів на погашення боргів.

САМОСТІЙНА РОБОТА №2

ТЕМА: “ Структура сімейного бюджету ”

Методичні вказівки до вивчення теми.

В даний час вивчення структури сімейного бюджету стає особливо актуальним, оскільки сімейний бюджет є невід'ємною частиною бюджету держави. Він є основою добробуту всієї держави і відображає рівень розвитку економіки.

Основне завдання: вивчення структури сімейного бюджету, видів його доходів і витрат, формування вмінь з розрахунку та планування сімейного бюджету, визначити можливі шляхи поповнення його дохідної та скорочення витратної частини, виховання навичок раціонального ведення сімейного бюджету.

Сімейний бюджет складається із 2 частин:

- доходи сім'ї;
- витрати сім'ї.

Доходи - сума грошових засобів і матеріальних благ, отриманих або виготовлених домогосподарствами за певний період часу. Роль доходів визначається тим, що рівень потреб населення залежить від рівня їх доходів.

Усі грошові доходи, оцінювані у гривні, з їхньої купівельної спроможності і реальності поділяються на:

- номінальні доходи;
- реальні доходи.

Прогнозування доходів сім'ї – це процес передбачення, якою буде величина сімейних доходів у майбутньому на основі аналізу їх появу в минулому і на даний момент часу. Результатом такого прогнозування є прогноз – знання про майбутнє і про ймовірний розвиток сьогочасних тенденцій.

Сьогодні виділяють кілька основних напрямів, що впливають на збільшення доходів сімей:

- зменшення споживання;
- перехід до самозабезпечення;
- пошук додаткової роботи;
- тіньова діяльність;
- використання соціальних зв'язків.

Витрати - це переміщення коштів у процесі господарської діяльності, що приводить до зменшення коштів або збільшення його боргових зобов'язань.

Планування сімейного бюджету включає в себе складання плану доходів і витрат сім'ї на певний розрахунковий період (як правило – 1 місяць). Від того, наскільки грамотно буде складений цей персональний фінансовий план, наскільки він буде реальним і, в той же час,

оптимізованим у видатковій частині, а також від того, наскільки точно він буде виконуватися, і залежить успіх і зростання фінансового стану сім'ї.

Планування сімейного бюджету здійснюється за допомогою складання таблиці доходів і витрат, в яку вписуються планові і фактичні дані (планові – відразу, а фактичні – вже по мірі їх появи).

Для вивчення цієї теми студенти повинні самостійно опрацювати такі питання:

1. Поняття сімейних доходів і їх класифікація.
2. Доцільність прогнозування доходів сім'ї.
3. Поняття сімейних витрат.
4. Типи планування сімейного бюджету.

Питання для самоконтролю:

8. З яких частин складається сімейний бюджет?
9. Назвіть групи грошових доходів і охарактеризуйте їх?
10. Номінальний дохід – це..?(наведіть приклад)
11. Оптимальний споживчий бюджет – це...?
12. Назвіть основні причини доцільності прогнозування грошових надходжень на рівні сім'ї.
13. Назвіть і коротко охарактеризуйте основні напрями, що впливають на збільшення доходів сімей.

Тестові завдання:

1. Сімейний бюджет складається із :
А) номінальний і реальний дохід
Б) доходи і витрати
В) витрати
2. Основними доходами сім'ї є грошові, які, своєю чергою, можна розділити на :
А) 3 групи
Б) 6 груп
В) 4 групи
3. Усі грошові доходи поділяються на::
А) періодичні, постійні і тимчасові
Б) номінальні і реальні
В) одноразові, багаторазові, постійні
4. Індекс ціни будь-якого товару (Іц) визначається відношенням :
А) ціни товару у звітньому періоді з його ціною у базисному періоді

Б) реального доходу до номінального доходу

В) ціни товару у звітному періоді з кількістю товарів у звітному період

5. Прогнозування доходів – це :

А) процес передбачення, якою буде величина сімейних доходів у майбутньому на основі власних спостережень.

Б) процес передбачення, якою буде величина сімейних доходів у майбутньому на основі аналізу їх появи в минулому і на даний момент часу.

В) оцінка економічного і соціального стану за попередній рік

6. Однією з причин зміни як окремих видів доходів сім'ї, так і їх сукупного обсягу є::

А) здійсненням контролю за надходженням і використанням грошових коштів.

Б) зміна попиту на продукцію, яка виготовлена в межах підсобного господарства чи бізнесу сім'ї;

В) зміна фактурної вартості та умов використання об'єктів рухомого і нерухомого майна (активів), якими володіє сім'я;

7. Основною метою зменшення споживання є:

А) організувати своє життя і побут так, щоб мінімізувати потреби

Б) знайти можливість жити за рахунок допомоги родичів

В) заощаджувати на всьому, купувати лише дешеві продукти, дешеві або вживані речі

Г) усі відповіді правильні

8. До витрат сімейного бюджету належать:

А) освіта, соціальне страхування;

Б) квартплата, одяг і взуття;

В) дозвілля і подорожі;

Г) всі відповіді правильні

9. Планування сімейного бюджету здійснюється за допомогою:

А) складання таблиці доходів і витрат, в яку вписуються планові і фактичні дані;

Б) фінансових інструментів;

В) макроекономічних планів

Г) усі відповіді правильні

10. Доцільність прогнозування грошових надходжень на рівні сім'ї зумовлена:

А) можливістю синхронізувати наявні грошові потоки для забезпечення фінансової рівноваги сім'ї;

Б) спроможністю раціонального використання грошових ресурсів;;

В) здійсненням контролю за надходженням і використанням грошових коштів;

Г) усі відповіді правильні.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

ТЕМА: “ Основні види податків, що стягуються з членів сім’ї”

Методичні вказівки до вивчення теми.

Податки, будучи інструментом фінансової політики, сприяють реалізації основних пропорцій економічного розвитку, формування яких є однією з основоположних функцій держави в умовах ринкових відносин. Отже, у формуванні ринкової економіки податки як економічна база та інструмент фінансової політики грають важливу роль.

Сутність податків. За своєю економічною суттю податки є фінансовими відносинами між державою та платниками податків з метою створення загальнодержавного централізованого фонду коштів, необхідних для виконання державою її функцій. Податки виступають одним із головних інструментів у руках держави в здійсненні економічної та соціальної політики. Вирішення зазначених завдань прямо залежить від обсягів надходжень податкових платежів.

Основними елементами системи оподаткування є суб’єкт оподаткування та об’єкт оподаткування. Суб’єкт оподаткування - це платник податків, тобто фізична або юридична особа, котра безпосередньо перераховує суму податку до бюджету. Об’єкт оподаткування - фізична чи вартісна величина, за якою нараховують податок. Це різноманітні види доходів, додана вартість продукції, товари і послуги, а також різні форми накопиченого багатства чи майна, визначені законодавчими актами.

Функції податків, що стягуються з членів сім’ї: контрольна, фіскальна, розподільча.

Види податків.

- прями і непрямі .
- місцеві податки і збори.
- податки з юридичних і фізичних осіб (щодо суб’єктів оподаткування);
- податки за цільовим призначенням (загальні та спеціальні).

Для вивчення цієї теми студенти повинні самостійно опрацювати такі питання:

1. Характеристика основних елементів податків
2. Суть та принципи оподаткування
3. Економічна сутність ПДВ, його роль та значення
4. Переваги та недоліки непрямих податків

Питання для самоконтролю:

14. Хто спробував створити першу наукову теорію оподаткування?
15. Які основні принципи в своїй праці «Дослідження про природу і причину багатства народів» визначив Адам Сміт?
16. Що являється економічною сутністю податків?

17. Що таке податок на додану вартість?
18. Що являється об'єктом та суб'єктом ПДВ?
19. Що таке оподаткування? Назвіть основні типи оподаткування
20. Назвіть та охарактеризуйте основні функції податку
21. Назвіть основні види податків

Тестові завдання:

1. Назвіть передумови виникнення і подальшого розвитку податків:

1. існування держави, суспільний поділ праці;
2. виникнення грошей;
3. існування держави, розвиток товарно-грошових відносин;
4. створення грошей;
5. усі пункти правильні.

2. Вкажіть, який податок займає найбільшу питому вагу у структурі доходів Державного бюджету України:

1. податок з доходів фізичних осіб;
2. податок на додану вартість;
3. акцизний збір;
4. податок на прибуток підприємств;
5. плата за землю

3. Вкажіть вірне визначення, що таке податки:

1. Податки – це обов'язкові платежі юридичних осіб до місцевих бюджетів залежно від розміру доходів;
2. Податки – це обов'язкові платежі фізичних осіб до державного бюджету залежно від вартості майна;
3. Податки – обов'язкові, безумовні платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників податку відповідно до законів про оподаткування;
4. Податки – еквівалентні платежі до бюджетів усіх рівнів, що мають законодавчу основу;
5. усі відповіді правильні

4. Вкажіть, у чому полягає фіскальна функція податків?

1. забезпечення фінансування та надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів;
2. у застосуванні штрафних санкцій до порушників податкового законодавства;
3. у проведенні перевірок суб'єктів підприємницької діяльності;
4. підвищення ставок та розмірів податкових платежів;
5. у розподілі бюджетних коштів на основні потреби держави.

5. Вкажіть, як поділяються податки залежно від об'єкта оподаткування:

1. загальнодержавні та місцеві;
2. прямі і непрямі;
3. податки на доходи, на майно і на споживання;
4. податки, що включаються у валові витрати та собівартість, податки, що включаються в ціну товару, податки, що сплачуються з прибутку.
5. розкладні та окладні;

6. Визначте, хто такий носій податку:

1. це юридична чи фізична особа, яка безпосередньо перераховує податок до бюджету;
2. це суб'єкт підприємницької діяльності, який сплачує податки;
3. це фізична особа, яка є споживачем товарів і послуг та яка сплачуючи їх вартість, сплачує і всі податки;
4. це юридична особа, яка сплачує прямі податки за рахунок доходів, отриманих від

реалізації товарів і послуг;

5. є бюджет відповідного рівня, до якого надходять податки чи збори.

7. Визначте, що таке об'єкт оподаткування:

1. майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;

2. це фізична величина, щодо якої нараховується податок;

3. це вартісна величина, щодо якої нараховується податок;

4. це особа, на яку законом покладено обов'язок сплачувати податок;

5. вірних відповідей немає

8. Прямим податком є:

1. мито;

2. плата за землю;

3. податок на додану вартість;

4. акцизний податок;

5. вірних відповідей немає

9. Непрямим податком є:

1. мито;

2. екологічний податок;

3. податок на доходи фізичних осіб;

4. плата за землю;

5. єдиний податок.

10. Вкажіть, який податок відноситься до загальнодержавних:

1. єдиний податок;

2. податок за припаркування автотранспорту;

3. податок на нерухоме майно;

4. плата за землю;

5. туристичний збір

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

ТЕМА: “ Соціально-економічні показники рівня життя сім’ї ”

Методичні вказівки до вивчення теми.

Категорія "рівень життя" акумулює широкий спектр соціально-економічних відносин, котрі виявляються через багаторівневу систему індикаторів стану та умов життєдіяльності особи, домогосподарства, соціальних груп, населення країни та її регіонів. Цю категорію можна розмежувати на три взаємозалежні поняття: умови життя, власне рівень життя, якість життя.

Рівень життя населення — це соціально-економічна категорія, яка характеризує можливості суспільства щодо забезпечення життя, діяльності та всебічного розвитку.

Для того щоб управляти процесом підвищення рівня і якості життя населення, необхідно оцінювати їх компоненти, а це вимагає конкретизації переліку елементів, що входять до складу того або іншого компоненту.

Рівень життя населення визначається як сукупність умов життя відповідно до досягнутого рівня економічного розвитку країни.

Аналіз рівня життя населення охоплює три аспекти:

- зіставлення соціально-економічних індикаторів у динаміці з попередніми роками;
- зіставлення соціально-економічних індикаторів з науковими нормами;
- зіставлення з іншими країнами.

Бідність є результатом відмінностей щодо матеріального становища індивідів і сімей, а тому завжди існувала й існує в усіх суспільствах, навіть у найрозвиненіших. Інструментом для визначення поширеності бідності та ступеня зuboжіння населення є межа бідності. Люди вважаються бідними, якщо їхні доходи або споживання нижчі за певний рівень, що його визначають як межу бідності.

Прожитковий мінімум — це динамічна соціально-економічна категорія, що змінюється разом із суспільним розвитком і не лише під впливом зростання цін та інфляції.

Малозабезпечена сім’я — це сім’я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім’ї. Держава гарантує такій категорії осіб соціальний захист, який забезпечується шляхом надання їм грошової допомоги у розмірі не нижчого від прожиткового мінімуму відповідно до Закону України „Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям”.

Житлова субсидія – є безповоротною адресною допомогою держави громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого палива.

Для призначення субсидії необхідно надати:

- * Заяву
- * Декларацію про доходи осіб, які звернулися за призначенням субсидії.

Серйозною соціально-економічною проблемою, від якої залежить стан соціального захисту населення, є зростання рівня безробіття, що загрожує несприятливими соціальними

наслідками.

Перехід до ринкової економіки висуває на перше місце проблему формування «середнього класу». Саме середній клас є головною рушійною силою розвитку ринкової економіки та важливим чинником соціальної стабільності. Тому на сьогодні завданням законодавчої та виконавчої влади є більш глибоке врахування інтересів та потреб бідних верств населення, сприяння тим сферам економічної діяльності, які спроможні забезпечити їх переміщення до середнього класу.

Для вивчення цієї теми студенти повинні самостійно опрацювати такі питання:

5. Рівень життя населення та основні показники які його характеризують.
6. Державна допомога малозабезпеченим сім'ям: вітчизняний та зарубіжний досвід.
7. Субсидія, як одна з форм соціальної допомоги.
8. Сучасні проблеми та перспективи соціального захисту населення в Україні.

Питання для самоконтролю:

22. Охарактеризуйте поняття «рівень життя населення»
23. Які є рівні життя населення?
24. Назвіть та охарактеризуйте концепції бідності.
25. Яку сім'ю можна назвати малозабезпеченою?
26. Що таке державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям? Які умови її визначення та виплати?
27. Що таке житлова субсидія?
28. Які документи потрібно надати для призначення субсидії ?

Тестові завдання:

1. Рівень життя населення – це:

А) характеристика економічного добробуту населення, що вимірюється як реальний дохід на душу населення та кількість населення за межею бідності;

Б) характеристика рівнів споживання населення і ступеня задоволення його потреб (вимірювання доходів, витрат і споживання благ та послуг);

В) соціально-економічна категорія, яка характеризує можливості суспільства щодо забезпечення життя, діяльності та всебічного розвитку

Г) усі відповіді правильні.

2. Бідність характеризується низкою показників:

- А) межа бідності, рівень бідності, глибина бідності;
- Б) опікуваний державою дохід, крайня форма бідності;
- В) рівень бідності, злиденність, опікуваний державою дохід;
- Г) усі відповіді правильні.**

3. Рівень бідності – це :

А) питома вага сімей (домогосподарств), чий рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим за визначену межу бідності;

Б) рівень доходу, що до 10 % перевищує межу бідності та обумовлює ймовірність сім'ї потрапити до категорії бідних;

В) бідність щодо стандартів цивілізації; вона асоціюється з абсолютною бідністю (межею виживання);

Г) характеризує рівень життя, що забезпечує мінімально припустимий за біологічними критеріями набір благ і послуг, споживання яких дозволяє підтримувати лише життєздатність людини.

4. Опікуваний державою дохід - це:

А) питома вага сімей (домогосподарств), чий рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим за визначену межу бідності;

Б) рівень доходу, що до 10 % перевищує межу бідності та обумовлює ймовірність сім'ї потрапити до категорії бідних;

В) бідність щодо стандартів цивілізації; вона асоціюється з абсолютною бідністю (межею виживання);

Г) характеризує рівень життя, що забезпечує мінімально припустимий за біологічними критеріями набір благ і послуг, споживання яких дозволяє підтримувати лише життєздатність людини.

5. Межа бідності – це:

А) питома вага сімей (домогосподарств), чий рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим за визначену межу бідності;

Б) рівень доходу, нижче якого неможливе задоволення основних потреб; визначається як частка прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць (за її допомогою визначаються сім'ї, які належать до категорії бідних);

В) характеризує рівень життя, що забезпечує мінімально припустимий за біологічними критеріями набір благ і послуг, споживання яких дозволяє підтримувати лише життєздатність людини;

Г) бідність щодо стандартів цивілізації; вона асоціюється з абсолютною бідністю (межею виживання).

6. До соціальних показників рівня життя населення належать:

А) демографічні, макроекономічні, показники витрат та споживання, показники житлових умов;

Б) соціально-політичної напруги, стану довкілля, зайнятості населення, матеріальної забезпеченості, рівня освіти та культури;

В) стану та охорони здоров'я, рівня освіти та культури, соціально-політичної напруги, зайнятості населення, демографічні показники;

Г) стану та охорони здоров'я, зайнятості населення, демографічні показники, рівня освіти та культури, стану довкілля, житлових умов.

7. До економічних показників рівня життя населення належать:

А) матеріальної забезпеченості, макроекономічні, показники витрат та споживання;

Б) соціально-політичної напруги, стану довкілля, зайнятості населення;

В) стану та охорони здоров'я, рівня освіти та культури, зайнятості населення;

Г) стану та охорони здоров'я, зайнятості населення, демографічні показники.

8. Малозабезпеченою сім'єю вважається:

А) сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід, вищий від прожиткового мінімуму для сім'ї.

Б) сім'я, чий дохід перевищує витрати за певний період часу;

В) сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї;

Г) сім'я, яка має додаткові джерела для існування.

9. У призначенні соціальної допомоги може бути відмовлено у разі коли:

А) працездатні члени малозабезпеченої сім'ї не працюють, не служать, не навчаються у вищих навчальних закладах I - IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах з денною формою навчання протягом трьох місяців, що передують місяцю звернення за призначенням соціальної допомоги;

Б) під час обстеження матеріально-побутових умов сім'ї з'ясовано, що малозабезпечена сім'я має додаткові джерела для існування, не зазначені у декларації про доходи та майно;

В) у власності чи володінні малозабезпеченої сім'ї (крім сімей, що складаються лише з дітей та осіб, які досягли 65-річного віку або є інвалідами I та II групи, та сімей, в яких є діти-інваліди) є земельна ділянка площею понад 0,6 гектара;

Г) усі відповіді правильні.

10. Субсидія призначається:

А) усім особам, які зареєстровані у житловому приміщенні (будинку);

Б) одній із зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб;

В) лише зареєстрованим у житловому приміщенні особам, які досягли пенсійного віку;

Г) особі, яка не зареєстрована, але фактично проживає у житловому приміщенні (будинку), навіть якщо їй не нараховується плата за житлово-комунальні послуги.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 6

ТЕМА: “Товар як засіб задоволення потреб”

Методичні вказівки до вивчення теми.

Засобом задоволення тих чи інших потреб виступають споживчі блага. Це товари та послуги індивідуального або виробничого призначення, що використовуються для задоволення економічних потреб як окремих людей, так і різних господарських суб'єктів.

Класифікація потреб: біологічні (базові, первинні), соціальні, породжені розвитком цивілізації (вторинні), матеріальні, нематеріальні (духовні), елементарні(першочергові), вишукані(другорядні), індивідуальні, колективні, суспільні (загальнодержавні)

Класифікація споживчих благ: вільні, економічні, суспільні, взаємозамінні (субститути), взаємодоповнюючі (комплементи), винятково доступні, загальнодоступні, конкурентні, неконкурентні, товари особистого споживання, товари виробничого призначення (інвестиційні товари), особисті послуги, комерційні послуги.

Товар — засіб задоволення певної потреби, тобто все те, що може задовольнити нестатки або потребу і пропонується на ринок з метою привернення уваги, придбання, використання. Товар - складне, багатоаспектне поняття, що включає сукупність багатьох властивостей, головними серед яких є споживчі властивості, тобто здатність товару задовольняти потреби того, хто нею володіє.

Основні види товарів: нематеріальні товари, матеріальні товари, споживчі товари, товари виробничого призначення

Планування руху товарів - це систематичне прийняття рішень щодо фізичного переміщення і передачі власності на товар або послугу від виробника до споживача, включаючи транспортування, зберігання і здійснення угод. Реалізація товару в більшості випадків проводиться через посередників, кожен з яких формує відповідний канал розподілу.

Канали розподілу (збуту) — це сукупність фірм чи окремих осіб, які виконують посередницькі функції щодо фізичного переміщення товарів і перебирають на себе або сприяють переданню права власності на товари на шляху їх просування від виробника до споживача.

Для вивчення цієї теми студенти повинні самостійно опрацювати такі питання:

9. Товарна одиниця, як засіб задоволення потреб
10. Властивості товару
11. Конкурентноздатність товару як вирішальний фактор його комерційного успіху
12. Формування потреб та реального споживання

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «споживчі блага»

2. Назвіть основні ознаки споживчих благ
3. Що таке послуги?
4. Що означають поняття «гранична корисність» та «загальна корисність»?
5. За якими критеріями можна класифікувати споживчі потреби та споживчі блага?
6. Що таке товар?
7. Які основні види товарів Ви знаєте?
8. Охарактеризуйте поняття «канали розподілу товарів». Які рівні каналів розподілу Вам відомі?

Тестові завдання

1. Поняття "дійсної потреби" ми розуміємо як:

1. Потребу, що має специфічну форму відповідну до культурного рівня та особливостей особистості
2. Потребу, що виражена в об'єктах товарів і підкріплена грошима.
3. Почуття нестачі чогось, яке відчуває людина.
4. Потребу в чомусь або в комусь

2. Поняття "товар " визначають як:

1. Все, що може задовольнити потребу і пропонується ринку.
2. Об'єкт, що має параметри, які підлягають вимірюванню.
3. Продукт фізичної чи інтелектуальної праці
4. Технічні характеристики об'єкту

3. Різноманітну діяльність, завдяки якій забезпечується фізична доступність товару для цільових споживачів, відносять до:

1. Методів розповсюдження товарів
2. Усього названого.
3. Методів просування товарів
4. Каналів розподілу

4. Відчуття людиною нестачі чогось необхідного, спрямоване на його зменшення чи ліквідацію, — це:

1. бажання;
2. потреба;
3. попит;
4. пропозиція

5. Споживчими властивостями товару є:

1. функціональність;
2. надійність;
3. дизайн;
4. всі відповіді вірні

6. Економічні блага - це:

1. Блага, які є обмеженими у порівнянні з потребами.
2. Блага, які вироблені завдяки витратам праці.
3. Блага, які ми з вами споживаємо.
4. Блага, які мають корисність особисто для вас.

7. Економісти вважають, що споживач намагається максимізувати:

1. Граничну корисність.

2. Загальну корисність
3. Середню корисність.
4. Різницю між загальною і граничною корисністю.

8. Знайдіть правильну відповідь на визначення потреби, як економічної категорії.

1. Потреба - це необхідність у певних речах, бажання володіти ними, відчуття нестачі, що виникає тоді, коли це бажання залишається незадоволеним.
2. Потреба - це об'єктивна умова існування людини.
3. Потреба - це джерело самореалізації людини.
4. Усі визначення вірні.

9. До основних тенденцій, що обумовлюють зміну потреб, не можуть бути віднесені:

1. Збільшення обсягів споживаних товарів та послуг.
2. Зміна співвідношення потреб.
3. Скорочення асортименту потреб.
4. Правильна відповідність відсутня.

10. Основними критеріями конкурентоспроможності товарів виступають:

1. безпечність;
2. доступність;
3. достовірність;
4. всі відповіді вірні.